

Censuur op de campus
Tussen kunst en porno

De meiden van wiskunde deel 1
"Als een som niet lukt,
slaap ik niet"

Jaargang 8 • nummer 3 • 20 september 2007

ONAFHANKELIJK MAGAZINE VAN DE RADBOUD UNIVERSITEIT NIJMEGEN

Alles is economie

Fris er tegenaan!

www.surfgroepen.nl

Ook voor u als docent aan hogeschool of universiteit is de vakantie ten einde. U mag er weer 'fris tegenaan' en voor u het weet, zit u dus weer tot over uw oren in het werk. Tenzij er natuurlijk iets structureel verandert, maar hoe zou dat moeten? Krijgt u soms een assistent? Geloof het of niet, maar dat gaat inderdaad gebeuren. U

krijgt gratis en voor niets een assistent die het u héél makkelijk gaat maken. Hoe? Surf naar: **rechtopenassistent.nl** en merk hoe u al direct na kennismaking sneller, gestructureerder en kwalitatiever werkt. De naam van uw assistent? SURFgroepen! Veel van uw collega's kunnen er nu al niet meer buiten!

Kennisplatform wordt leeromgeving.

'SURFgroepen draagt bij aan de flexibilisering van onderwijs. Zelf werk ik veel met deeltijdstudenten, die door hun werk soms moeilijk de hoor- en werkcolleges kunnen bijwonen en door de grote hoeveelheid samenwerkingsprojecten sowieso al een volle agenda hebben. Dan is het handig dat zij via SURFgroepen vanaf hun werkplek of vanuit

huis kunnen samenwerken aan een project of een hoorcollege kunnen volgen. Als docent kan ik via SURFgroepen ook heel efficiënt feedback geven. Het komt er eigenlijk op neer dat ik SURFgroepen beschouw als het ideale medium om kennis te delen. En ik zie het als een uitdaging om van de kennis- en samenwerkingsomgeving SURFgroepen

een interessante, geïntegreerde leeromgeving te maken: een plek om lesstof op te slaan, cursussen te ontwikkelen, opdrachten in te leveren, te overleggen, te discussiëren, noem het! En het mooie is, dat je van het kant-en-klaar product dat SURFgroepen is, al heel snel zo'n leeromgeving kunt maken. De mogelijkheden zijn legio!

Bas Bakker
Docent Hogeschool van Amsterdam en directeur eStudio²

Elke docent heeft recht op een assistent!

Universitair Taal- en Communicatiecentrum Nijmegen

U schrijft

U wordt gelezen, begrepen en misschien zelfs geprezen. Omdat u altijd uw lezers voor ogen houdt en hen met uw teksten weet te raken. Dankzij uw duidelijke taal, logische structuur en aansprekende stijl.

Raak Radbouds

De UTN-trofee, wie neemt hem mee?

www.ru.nl/utn/lustrum

www.ru.nl/raakradbouds

UTN, Erasmusplein 1, 6525 HT, Nijmegen

T 024 - 361 21 59 E utnsecr@let.ru.nl www.ru.nl/utn

Het Universitair Taal- en Communicatiecentrum Nijmegen maakt deel uit van de Radboud Universiteit Nijmegen

Universiteit Leiden

SSL

Stichting Studiebegeleiding Leiden

VIND JE HET LEUK OM KENNIS OVER TE DRAGEN?

Help middelbare scholieren met hun examens! Voor o.a. de vakken Biologie, Economie, Geschiedenis, Latijn, M&O, Natuurkunde, Scheikunde, Wiskunde A en B en de moderne vreemde talen komt de Universiteit Leiden graag in contact met (assistent)docenten. Uitermate leerzaam en goede verdiensten: €115 per dag (incl. logies en maaltijden). Je kunt rekenen op een gedegen opleiding. Heb je minimaal een 8,5 (CSE) voor het vak waarvoor je belangstelling hebt en hoge cijfers voor je overige vakken, mail dan je CV en ingescande cijferlijst van de middelbare school naar Gabriela Estramil: sollicitaties@sslleiden.nl. Zie ook www.examencursus.com, menu-item 'voor docenten'.

O PORTO GRAND-CAFÉ RESTAURANT

Portugees eten en drinken

Elke dag geopend
Hertogstraat 1 (Hoek Kelfensbos)
Nijmegen, 024 - 3220498

www.restaurantporto.nl

Nummer 3 • jaargang 8 • 20 september 2007

Negen Europese universiteiten zetten op vrijdag 7 september in Nijmegen hun handtekening onder het charter van International Research University Network (IRUN). Het Nijmeegse initiatief beoogt de uitwisseling van studenten en wetenschappers te verbeteren. Op de foto zien we de vicerector van de universiteit van Krakau.

Foto: Erik van 't Hullenaar

achtergrond Tussen kunst en porno

Begin september werd er een schilderij verwijderd uit een expositie bij tandheelkunde. Het is niet de eerste keer dat er een kunstexpositie op de campus gecensureerd wordt. Kunst op een universiteit lijkt een precare kwestie: waar ligt de grens tussen relevant en aanstootgevend?

studenten "Een derdegraadsvergelijking oplossen is leuk!"

Wat bezielt frisse, jonge meiden om zich te storten in de wereld van het getal? Komend studiejaar volgt *Vox* vijf wiskundemeiden op de voet. In deel 1: "Ik was beter in wiskunde dan de jongens in mijn klas."

wetenschap De fascinatie van Esther-Mirjam Sent

In de interviewreeks 'De fascinatie' gaat *Vox* op zoek naar wat het hart van RU-wetenschappers sneller doet kloppen. Dit keer Esther-Mirjam Sent, hoogleraar economische theorie en economisch beleid: "Het leven is doordrenkt met keuzes en die zijn veel minder rationeel dan economen zouden willen."

en verder 4 nieuws & opinie 8 wetenschap kort 12 interview Peter Hagoort 18 zesjescultuur 26 cultuur

Bij dit nummer Snapt u het nog, dat gegoochel rond Prinsjesdag? Universiteiten krijgen er miljoenen bij, zei minister Plasterk. Maar toen ik een polonaise wilde opstarten, deed niemand mee. Wat blijkt: in feite krijgen we niks! Niks! Maarre, vroeg ik verward – en een tikje uit m'n humeur vanwege de polonaise die niet doorging – hoe zit dat dan met al die beloofde miljoenen voor de wetenschap? Nouhou, legde mijn financieel onderlegde collega vermoeid uit, die krijgen we dus niet. Of nee, die krijgen we wel, maar daar zijn we dus niet blij mee, want we moeten de helft zelf betalen, en de andere helft had de minster vorig jaar al afgepakt. Nu zat onze collegevoorzitter al eerder te mopperen op de minister over deze Kafkaëske geldkwesties. Toen riep de minister beledigd: Hoho collegevoorzitter uit Nijmegen, ik ga heus niet alleen maar geld afpakken, er komt ook geld bij! Dat was dus – sorry minister – gelul. Want als ik het goed snap – en dat is best lastig met al die smart-mixen, vernieuwingsimpulsen en matchinggelden – hebben we hier te maken met een levensechte sigaar uit eigen doos. Mooie uitdrukking. Rottige conclusie. / [Patricia Veldhuis](#)

50
VOX

Nijmeegse voorzitter LSVb

Met Lisa Westerveld heeft de Landelijke Studenten Vakbond (LSVb) voor het eerst in zestien jaar weer een Nijmeegse voorzitter aan het roer aan het roer. Westerveld (25) studeert filosofie aan de Radboud Universiteit en is voorzitter van de Nijmeegse studentenraad geweest. Daarnaast voetbalt ze bij de studentenvereniging FC Kunde. Nadat René Danen in 1991 tot voorzitter werd gekozen, zijn veel leden van de Nijmeegse studentenvakbond AKKU doorgestroomd naar het bestuur van de LSVb, maar niemand schopte het tot voorzitter. Lisa Westerveld volgt Koen Wassink op die na twee maanden het voorzitterschap neerlegde om persoonlijke redenen.

Phocas grootste groeier

Roeien en feesten gaat goed samen, vinden steeds meer studenten: roei-vereniging Phocas heeft dit jaar meer nieuwe leden te verwerken dan ze aan kan. De vereniging kan er 120 binnenhalen, maar er lopen momenteel 160 eerstejaars de eigen introductie en er staan er nog 25 op de wachtlijst.

Vincent Ormel, de voorzitter van het afgelopen jaar, is gelukkig met de luxe van veel nieuwe leden: "Vorig jaar deden er 140 studenten mee aan de introductie en werden er 100 lid. We hebben simpelweg gewoon wéér ons best gedaan met de promo." Van de 160 geïnteresseerden die meedoen aan de introductie, kunnen er straks maximaal 120 lid kunnen worden vanwege de beperkingen in materiaal en het aantal coaches. Opmerkelijk is dat de groeisput plaatsvindt op een moment dat botenhuis De Haemel in een deplorabele staat verkeert. De roei-

vereniging wacht dan ook met smart op toestemming van de burgemeester van Ubbergen om te kunnen beginnen met de nieuwbouw. Daarover zijn de onderhandelingen nog gaande. Bij de andere grote gezelligheidsverenigingen zijn de cijfers minder spectaculair. Ovum Novum heeft 83 nieuwe leden geïnaugureerd (vorig jaar 82), de christelijke studentenvereniging NSN 30 (vorig jaar 34 en het jaar daarvoor 38) en Carolus Magnus 66 (vorig jaar 67). NSN is een opmerkelijk geval: de vereniging kreeg een plekje in Villa van Schaeck omdat ze uit haar jasje gegroeid was. Maar de Nijmeegse student lijkt toch over zijn christelijke hoogtepunt heen te zijn, gezien de gestaag dalende nieuwe ledenaantallen. NSN-praes Arné van den Bogerd hoopte op een groter aantal nieuwe leden, maar hij meent dat ook met 30 nieuwe leden de continuïteit van zijn vereniging gewaarborgd blijft. /AD

'RU zoekt niet naar allochtoon talent'

De Radboud Universiteit heeft te weinig aandacht voor haar allochtone studenten. Dat zegt Maaïke Romijn van NWO in een reactie op de verdeling van de zogenaamde Mozaïeksubsidies. Van deze 22 promotiebeurzen (à 180.000 euro) ging er geen enkele naar Nijmegen.

De Universiteit van Amsterdam (UvA) werd dit jaar het best bedeed, met 8 van de 22 winnaars van de promotiebeurzen. De Randstad is sowieso goed bedeed: 21 subsidies gingen naar universiteiten in de Randstad. Sinds de Mozaïeksubsidie in 2004 in het leven werd geroepen, verdelen de universiteiten in de Randstad in feite een kleine vier miljoen euro onder elkaar.

Dat komt deels doordat er in de Randstad nu eenmaal meer allochtonen wonen en studeren. Maar volgens Maaïke Romijn, beleidsmedewerker bij NWO, is dat niet de enige reden. "We zien ook dat de universiteiten daar actiever op zoek gaan naar kandidaten. Ze voeren een diversiteitsbeleid, hebben soms zelfs een diver-

siteitscoördinator en zijn überhaupt erg actief in het coachen van hun allochtone studenten." Dat de Radboud Universiteit in vier jaar tijd niet meer dan drie winnaars wist voort te brengen, heeft de universiteit ook aan zichzelf te danken, zegt Romijn. "Als je ze niet zoekt, dan vind je ze ook niet."

Arjan Vink, beleidsmedewerker onderzoek van de RU, ontkent dat Nijmegen allochtoon talent links laat liggen. "Het ontbreken van een diversiteitscoördinator betekent niet dat de Radboud Universiteit zich niet op allochtoon talent richt." Vink plaatst wel kanttekeningen bij de Mozaïekbeurzen. "NWO zou er goed aan doen de kleinere subsidieprogramma's voor talentvolle studenten zoals Mozaïek en Toptalent te bundelen en uit te breiden." /MZ

De nieuwe campusdichter is bescheiden: "Als lezers niet waarderen wat ik schrijf, is het gewoon kitsch." Bekijk het filmpje op VOXLOG.NL

Mare blijft nieuwsblad

Het Leidse universiteitsblad *Mare* mag blijven bestaan in zijn huidige vorm. Dat heeft het Leidse college van bestuur op Prinsjesdag besloten. Rondom *Mare* was een controversie ontstaan nadat het college had aangekondigd de nieuwsvoorziening voortaan te laten uitvoeren door de afdeling Communicatie. Het onafhankelijk-

ke *Mare* zou zich moeten beperken tot achtergronden en opinie. Bovendien zou de verschijningsfrequentie lager moeten: van wekelijks naar één keer per twee weken. Na veel landelijke publiciteit en een steunactie die bijna driehonderd handtekeningen opleverde, kwam het college echter terug op haar plannen. /PvdB

Zesjescultuur

Ach, Jan Peter, het is nog veel erger dan je denkt. Echt waar. Neem nou Jules. Jules was zesdejaars, lui en obees. Bij mij schreef hij een scriptie. Mocht ik Jules? Ach. Jules was misschien wel dik, maar zijn présence was flinterdun. Telkens weer moest hij zuchtend en steunend uitleggen waarom hij niet aan de afspraken had voldaan. Van de fiets gevallen, moeder in het ziekenhuis, oma op sterven. Aanvankelijk dacht ik dat het hem ontbrak aan zelfvertrouwen en gelijk een ware J omanda straalde ik hem in. "Kom op, Jules! Je kunt het. Je hebt het vwo toch ook gehaald? Ik voel dat je het kan. Of vind je het soms niet leuk meer?" Dan keek hij onzeker en stamelde wanhopig: "Eh, natuurlijk. Ik vind het hartstikke leuk. Het is er alleen niet van gekomen." Hij beloofde beter-

schap. Telkens weer. "Nee, echt, ik heb er zin in." Dan slofte hij mijn kamer uit, en ik maakte mezelf wijs dat zijn schouders net iets minder slap hingen dan toen hij kwam. Uiteindelijk, na meer dan een jaar vertraging, na gezamenlijke datasessies, na lesjes citeren en annoteren, en na 6 afgekeurde versies, op een warme oktobermiddag leverde hij 20 kantjes in, met dubbele interlinie. "Dat is het, Jules?" "Ja, ik dacht, ze houdt vast niet van ballast." Een understatement dat ik uit zijn mond nog wel kon waarderen. Die 20 kantjes heb ik gelezen en volledig herschreven. En na weer een vakantie, een dode oma en een gebroken middenvoetsbeentje kreeg ik mijn eigen correcties terug. Hij had niet alles kunnen ontcijferen, maar hij had het toch rücksichtslos overgetypt. Als ik 'leg uit'

had geschreven, in de kantlijn, had hij dat letterlijk in de tekst gezet. Als ik ergens 'passim' had geschreven, waarschijnlijk bij zijn spelling van het woord 'gebeurd', had hij het overgetikt en 'Pasen' ingevoegd ('dat is gebeurt, met Pasen'). Het is mijn didactische overtuiging dat een student zelf zijn scriptie moet schrijven, maar er zijn grenzen. Jules heeft zijn 20 kantjes nog eens ingeleverd en een zes min gekregen. Erg hè? Een zesje is gewoon een onvoldoende. Een zesje, Jan Peter, betekent niet dat de student lui was, maar dat de docent er geen zin meer in had. Een zesje betekent duwen, trekken, slepen, sleuren, nat houden, spugen, en nog is het niks. Zesjes zijn de prijs die we betalen voor het pay-per-bul-systeem. Jij wilde hogere rendementcijfers? Wij draaien zesjes. /Mgt

MGT

Troonrede: Plasterk onduidelijk over beleid

De begroting van minister Plasterk blinkt vooral uit in onduidelijkheid. Dat blijkt uit de eerste reacties van universiteiten en studenten op de troonrede. Ook de Tweede Kamer zou genoeg hebben van de onverhoedse en 'slecht onderbouwde' beleidsvoorstellen van de minister.

De Vereniging van Samenwerkende Nederlandse Universiteiten (VSNU) prijst de minister voor zijn streven naar 'meer studietoetsen en gerichte investeringen in toponderzoek'. Maar volgens de universiteiten bevat de begroting wel 'essentiële onduidelijkheden' over hoe het een en ander verwezenlijkt kan worden. Ook de studenten begrijpen de rekenarij van Plasterk niet. Zowel de Landelijke studentenvakbond LSVb als het Interstedelijk Studenten Overleg (ISO) vragen zich af waar de 1,1 miljard euro vandaan moet komen die Plasterk wil gebruiken om het leraarsrekort op te lossen. De studentenbonden vrezen dat daarvoor onder meer de collegegelden verhoogd gaan worden. De website *Scienceguide* meldt dat ook de Tweede Kamer begint te morren over de megafonopolitiek van de minister. Na het Arn-

Kunst op het randje?

Hoe ver mag kunst gaan wanneer het in de gangen hangt van een openbare instelling als de universiteit? Dat is de vraag die op tafel ligt nadat het clusterbestuur tandheelkunde begin september een kunstwerk uit de tijdelijke expositie van Marleen Vogels liet verwijderen. Het doek moest weg omdat studenten en patiënten het seksueel expliciete tafereel aanstootgevend zouden hebben gevonden.

Meer over omstreden kunstwerken op pagina 10

Minister Plasterk, foto: Han Stakelbeek

hemse canonmuseum, *Mein Kampf*, de 100 miljoen schuifoperatie en de dreiging met schorsing van de Raden van Toezicht zou het parlement meer onderbouwing willen van de minister. Het CDA zou zelfs een serieuze behandeling van de OCW-begroting voor onmogelijk houden wanneer die geen steviger financieel fundament krijgt. Twee weken geleden botsten minister Plasterk en de collegevoorzitter van de RU, Roelof de Wijkerslooth, keihard over de beoogde bezuiniging/verplaatsing van honderd miljoen euro, die van de eerste naar de tweede geldstroom zou gaan. In de miljoenennota zou blijken dat de soep niet zo heet wordt opgediend, beloofde

minister Plasterk toen geruststellend. Maar de cijfers lijken De Wijkerslooth gelijk te geven. De universiteiten verliezen 100 miljoen van hun basisfinanciering (1e geldstroom). Daarnaast wordt de Smart-mixsubsidie van nog eens 100 miljoen beëindigd. In ruil daarvoor blijft de vernieuwingsimpuls van NWO (Veni, Vidi en Vici-subsidies) in de lucht en vervalt voor universiteiten de matchingsverplichting voor dit programma. Per saldo betekent de maatregel echter een aderlating voor de universiteiten. Wel heeft de minister erin toegestemd om deze operatie over meerdere jaren uit te smeren zodat universiteiten de kans krijgen zich aan te passen./RG

OVER DE SCHUTTING

Het leven is soms verdornd oneerlijk: waar wij het moeten doen met geschilderde penis (die werden verwijderd), blote blondines met Kortmann-maskers (die werden verwijderd) en een pedoseksueel (die werd verwijderd), omarmt de UvA met open armen playmate of the year Marcella Nihof als eerstejaars. De twintigjarige studente gedrag en samenleving is niet alleen een beauty met brains, ze beschikt ook over een bewonderingswaardig relativiseringsvermogen, getuige de uitspraak: "Als je je druk maakt over zich aftrekkende mannen moet je het niet doen."

Toch mogen we in Nijmegen niet al te zeer klagen, het Leidse college van bestuur besloot half september dat universiteitsblad *Mare* helemaal geen nieuws meer mocht schrijven. Dat het college dat besluit inmiddels heeft teruggedraaid, zal voor de redactie van *Mare* geen verrassing zijn geweest. Nog voordat het bestuur groen licht gaf, plaatste zij al advertenties in *Mare* voor een nieuwe stagiaire. Voor minimaal drie maanden.

Misschien moeten colleges van bestuur gewoon doen waar ze goed in zijn: lintjes doorknippen. Dat stelt althans de Rotterdamse hoogleraar Ringeling die kennelijk vrijuit durft te spreken nu hij met emeritaat gaat. Als het aan hem ligt komen de zakken met geld voortaan ook rechtstreeks bij de faculteiten en heeft het college van bestuur slechts een symbolische rol. "De functie van bestuurders", zo stelt de emeritus hoogleraar, "is om dienend bezig te zijn."/MP

Genoom-onderzoekers Nijmegen profiteren van Prinsjesdag

Als de voortekenen niet bedriegen, vloeit een slordige 35 miljoen euro uit de schatkist naar twee RU-centra die zich richten op onderzoek naar genomics. Dit blijkt uit de onderwijsbegroting die op Prinsjesdag werd gepresenteerd.

In de race om het geld is het Nijmeegse Centre for Society and Genomics (CSG), drie jaar geleden in Nijmegen in het leven geroepen om vraagstukken te onderzoeken die samenhangen met de maatschappelijke implicaties van genomics. CSG onderzoekt bijvoorbeeld de rol van genetische screening bij preventie van ziekten en de manier waarop 'de burger' reageert op genonderzoek en genetica.

Van de kleine 25 miljoen euro die waarschijnlijk beschikbaar komt voor CSG profiteert niet alleen de afdeling in Nijmegen. Het Nijmeegse centrum ondersteunt de diverse hardcore genomics-centra binnen andere universiteiten, die met het CSG-geld in staat zijn aanvullend op hun onderzoek de deuren open te zetten naar de samenleving, door bijvoorbeeld voorlichting op poten te zetten of debatten te organiseren.

De tweede Nijmeegse poot onder het landelijke genoomonderzoek is het Netherlands Bioinformatics Centre. De Nijmeegse bio-informatici kunnen dankzij de Miljoenennota rekenen op ruim 10 miljoen euro, waarmee ze verder kunnen met hun onderzoek en de samenwerking tussen kennisinstellingen en industrie.

Overigens moeten de twee Nijmeegse instituten nog even wachten met het ontcurken van de champagnefles. Het voor het genoomonderzoek vrijgekomen geld (in totaal 271 miljoen euro voor vijf jaar) ligt nu in handen van de overkoepelende organisatie, die op 26 september beslist hoe precies het geld te verdelen over de verschillende centra in Nederland. Als de koepel bij de verdeling haar eigen begroting navolgt, op basis waarvan de miljoenenkluis is binnengehaald, kunnen CSG en de bioinformatici rekenen op zo'n 35 miljoen euro./PvdB

VIER VRAGEN AAN campusdichter Bart van Oost

‘Als ik niet had gewonnen was ik gestopt met dichten’

Met zijn afgewogen gedichten vol originele beeldspraak en subtiele humor overtuigde Bart van Oost, student politiek & filosofie, het publiek tijdens de campusdichter-verkiezing van zijn talent. Het komend jaar maakt hij maandelijks een gedicht dat wordt afgedrukt in *Vox* en op *Voxlog*.

Wat bezielde je om je in te schrijven voor de verkiezing?

“Ik was benieuwd of ik een kans maakte. Voor mij is het best spannend om poëzie aan anderen te laten lezen, vooral omdat het vaak zo persoonlijk is. Ik heb wel vaker aan wedstrijden meegedaan, maar dit was de eerste keer dat ik mijn poëzie voor moest dragen aan publiek.”

Heb je een plan van aanpak voor wanneer je het komende jaar actuele gebeurtenissen gaat belichten?

“Gelukkig heb ik een rustig rooster. Het lijkt me verstandig om veel op de campus rond te hangen, bijvoorbeeld in de kantine. Ik woon pas vier weken in Nijmegen en heb al op vier of vijf universiteiten gezeten. Misschien dat ik die ervaringen in mijn poëzie kan mengen. Verder heb ik geen concept om vanuit te schrijven. Waarschijnlijk zal er geen rode draad in de verschillende gedichten te ontwaren zijn. Ik ben allang blij als er wat uit mijn pen vloeit.”

Schrijf je poëzie met een achterliggende gedachte of draait het bij jou vooral om de vorm?

“Gedichten beginnen bij mij vaak met een zin, ik schrijf poëzie vanuit de taal. Soms gaat een gedicht een heel andere kant op dan ik van tevoren verwacht had. Ook put ik wel eens drie versies uit één beginzin. Het meest geslaagde gedicht blijft dan over. Ik laat me verrassen door wat ik schrijf. Maar laat ik vooropstellen dat ik me geen dichter voel. Daarvoor moet ik eerst iets uitgegeven hebben. Als ik vanavond niet gewonnen had, was ik dan ook gestopt met dichten.”

P h - W A A R D E • Naakt

Letterlijk koud terug van Mallorca – een paar dagen in een graadje of dertig met collega-historicus Manfred – blijkt onze universiteit weer een oprisping van preutsheid te hebben. Bij tandheelkunde verwijderde het clusterbestuur een schilderij waarover door ‘enkele studenten en patiënten’ was geklaagd. Na de porno-ANS-affaire van enige maanden geleden waarbij de persvrijheid een flinke draai om de oren kreeg, wordt nu de vrijheid van de kunstenaar aan onze universiteit aan banden gelegd.

Nu ben ik waarschijnlijk wat gehersenspoeld door mijn verblijf *am Ballermann* – waar niemand door een overdaan aan textiel werd geplaagd en de schaarse kleding steevast was voorzien van ranzige teksten en plaatjes rond het thema ‘Luder’-, maar ik zie niet in waar deze nieuwe kuisheidsactie voor nodig is. Het is maar een schilderij. De werkelijkheid is veel erger, weet ik nu. Ik zie trouwens ook niet in, en da’s de andere kant, waarom zo’n schilderij in een publieksruimte moet worden opge-

Speeddate

“Je kent me als vertegenwoordiger die zijn eigen koffie drinkt als hij bij klanten is.

Als leraar die het bord schoonveegt aan het einde van de les niet uit schaamte, maar als nog een lesje.

Als zanger van het klein geluk die routineus zijn toegift geeft ongevraagd en veel te vlug.

Als pak dat resoluut langs de terrassen stapt want druk.

Als dichter die zich lezen laat in één minuut. Als...”

[30 seconden belletje]

Hoe staat het daarmee? Wil je uitgegeven worden?

“Dat lijkt me geweldig, ja! Maar het is lastig – volgens mij zijn er in Nederland een miljoen schrijvers, tegenover een zeer kleine groep poëzielezers. Eerst moet een uitgever het maar eens in me zien zitten, dan kijken we wel verder.”/SB, foto: Willie Kerkhof

Oeps

Het artikel ‘Leeg Nest’ in *Vox 3* is geschreven door Anna van de Weygaert, het interview met Sahar Noor door Anne Dohmen. Foto’s zijn gemaakt door Duncan de Fey. Hun namen waren per ongeluk weggevallen.

hangen. Het doek deed mij nogal denken aan de tentoonstelling *Made in Heaven* van Jeff Koons. Die beelden kwamen niet ongevraagd op je af, daarvoor moest je naar een museum. De kunstenaar zelf was *not amused*. Je ziet veel meer bloot in reclame, zei ze, en het schilderij was daar nou juist een aanklacht tegen. Nu heb ik een tijdje geen vaderlandse televisie gezien, maar ik kan mij niet heugen dat er in Sterspotjes open en bloot gecopuleerd wordt zoals op de onderhavige prent. In ieder geval zullen die spotjes niet snel in de gangen van tandheelkunde worden vertoond. Het mooiste is dat volgens de schilderes een aantal vrouwelijke faculteitsmedewerkers bij de inrichting van de expositie klaagden dat ‘ze zo toch niet konden werken’. Blijkbaar was het doek voor hen, hoewel afstotelijk, zo fascinerend dat het onmogelijk was de blik op iets anders te richten. En dat had ik *am Ballermann* ook. Volgend jaar ga ik weer!

/ Peter van der Heiden

D O R P S P O M P

Zevenhonderd bewoners van de Stichting Studentenhuisvesting Nijmegen (SSHN) kregen een brief: ze zijn 26 of ouder en moeten binnen drie maanden aantonen dat ze nog studeren. Kunnen ze dat niet, dan wordt hun huur opgezegd en moeten ze plaatsmaken voor de nieuwe lichte eerstejaars.

Elise Schroer (18), eerstejaars psychologie:

“Ik vind het een goed plan van de SSHN. Het is immers de bedoeling van de organisatie dat ze alleen studenten aan kamers helpt.”

José Ros, Hoofd Verhuurzaken bij de SSHN:

“Onze doelstelling is om woonruimte te bieden aan studerende mensen, en aan eerstejaars konden we onvoldoende kamers aanbieden. Twee jaar geleden leek het kamertekort opgelost, maar langzamerhand kregen we in de gaten dat we de stijgende studentenaantallen niet konden bijbenen. Vandaar deze maatregel. Het klopt volgens de wet: heb je geen studiebewijs, dan moet je binnen zes maanden weg.”

Kenny de Vries (26), oud-student rechten:

“Belachelijk plan, maar gemakkelijk te pareren door je in te schrijven voor een nieuwe studie. De woonkosten bij de SSHN zijn zo laag, daar verdien je zo een jaar collegegeld mee terug. Ik heb net rechten afgerond, nu ga ik lekker psychologie studeren.”

Floris Hammer, vicevoorzitter AKKU:

“AKKU behartigt belangen van studenten. Ben je student, dan heb je door deze maatregel geen probleem. Een probleem kan hooguit zijn: hoe wordt ermee omgegaan? Maar zolang het netjes wordt afgehandeld voor die oud-studenten, hoor je ons niet klagen.”

Bart Gerards (18), eerstejaars bedrijfswetenschappen:

“De regeling werkt alleen maar in mijn voordeel. Ik ben druk op zoek naar een kamer, want ik heb twee uur reistijd vanuit Limburg. De laatste tijd heb ik al vijf kijkavonden gehad. Zonder succes. Vooral omdat ik geen zin heb me aan te sluiten bij een studentenvereniging.” /RV

Nieuwe Nijmeegse nerd

De Radboud Universiteit heeft weer een nerd! Nadat vorig jaar scheikunde-student Ture Eijsbouts de Nijmeegse eer hooghield in *Beauty & the Nerd*, is het dit keer Jules Kerssemakers (student moleculaire levenswetenschappen) die als wereldvreemde bolleboos optreedt in het RTL5-programma.

De *Beauty & de Nerd*-opnames in Chateau Thermes du Cugnon in het zuiden van België zijn inmiddels achter de rug. "Het was kei-veet", zegt Jules. "Het klikte heel goed met de andere nerds. We waren met alle nerds samen op een hotelkamer voordat we de Beauty's mochten zien en zaten binnen een half uur te ouwehoeren alsof we elkaar al jaren kenden. Tsja, soort zoekt soort, denk ik." Hij is – ook na de opnames – nog steeds single en heeft geen moeite met het stempel 'nerd'. "Dan ben ik maar een nerd omdat ik in het technische geïnteresseerd ben", reageert hij lachend. "Maak me niet uit." /MP
Op Voxlog.nl praten we elke woensdag met Jules na over de uitzending.

Betere opvang buitenlanders

Buitenlandse onderzoekers die op de RU komen werken, krijgen te weinig ondersteuning. Dat zegt Peter Hagoort, directeur van het FC Donderscentrum voor hersenonderzoek.

"We denken wel dat we internationaal goed te boek staan, maar als het gaat om het aantrekken van buitenlandse onderzoekers hebben we nog een slag te slaan. Daarin ontbreekt het aan expertise hier op de universiteit. Wij moeten bijvoorbeeld voor veel geld een medewerker van Deloitte inhuren om te kijken hoe het zit met de pensioenregeling van een Duitse medewerker. Dat is omslachtig en zonde van het geld", aldus Peter Hagoort.

Directeur Rob Wieten van de afdeling Personeel & Organisatie (P&O) erkent dat de RU een slag heeft te maken. "Hagoort heeft gelijk: we hebben een achterstand. Maar we zijn hard op weg om die achterstand in te halen", zegt Wieten. P&O heeft eerder dit

jaar de juriste Nathalie Rozendaal aangesteld om de juridische en fiscale problemen van buitenlandse onderzoekers in kaart te brengen. Zij treedt ook op als adviseur. Daarnaast heeft de RU inmiddels een werkgroep voor buitenlandse kenniswerkers met vertegenwoordigers uit onderzoeksinstituten en faculteiten. Wieten: "Het is een complexe problematiek, maar het merendeel van de gevallen kunnen we nu wel oplossen." Op het gebied van de sociale zekerheid werkt de RU samen met zeven andere universiteiten. /MZ

Zie ook pagina 12 en 13

52 procent van de Voxlogbezoekers vraagt zich vertwijfeld af waar de censuur ophoudt, nadat een schilderij werd verwijderd bij de faculteit tandheelkunde. Geef je mening door te stemmen op de poll, elke maandag een nieuwe op

VOXLOG.NL

Afgestudeerd? Verhuizen!

De SSHN grijpt naar rigoureuze maatregelen om de kamernood onder studenten op te lossen. Ruim 700 bewoners van SSHN-complexen die 26 jaar of ouder zijn, moeten binnen drie maanden een geldig studiebewijs laten zien, anders wordt hen de huur opgezegd.

Omdat bij de SSHN niet bekend is welke bewoners al zijn afgestudeerd, krijgen alle bewoners van 26 jaar en ouder eind september een brief op hun deurmat, met het dringende verzoek een studiebewijs toe te zenden. SSHN-directeur Max Derks spreekt van een 'niet vrijblijvende brengplicht'. Wie geen studiebewijs kan overleggen, wordt binnen negen maanden na aanschrijving de huur opgezegd. Het tekort aan studentenwoningen, dat door de toename van studenten van de HAN de komende jaren alleen maar zal oplopen, is aanleiding voor de maatregel.

Max Derks benadrukt dat de SSHN hierbij wordt ondersteund door de nieuwe wetgeving rondom de campushuurcontracten, die in juli 2006 van kracht is geworden. Deze contracten moeten ervoor zorgen dat studenten na hun af-

studeren niet in een woning of studentenkamer blijven hangen. Derks geeft bewoners die bij de rechter bezwaar maken daarom "niet veel kans". "Studenten weten dat wonen bij de SSHN tijdelijk is. Als je niet meer studeert, moet je andere woonruimte zoeken. Volgens Entree (portaal voor huurwoningen – red.) moet het vinden van een woning voor deze groep mogelijk zijn."

Een afgestudeerde studente woonachtig in complex Galgenveld, die alleen anoniem wil reageren, geeft aan met haar inschrijftijd van vijftieneenhalf jaar bij Entree geen passende woonruimte te kunnen vinden: "Daarmee kan ik alleen in heel slechte buurten een woning vinden. En ik wil wel graag over straat durven 's nachts, ook als ik afgestudeerd ben. Bovendien heb ik nog geen baan en weet niet in welke stad ik straks ga werken. Zolang ik niet eens weet of ik wel in Nijmegen blijf wonen, ga ik niet op zoek naar andere woonruimte." /MP

Is het echt zo moeilijk voor afgestudeerden om woonruimte te vinden? Lees in de volgende Vox het relaas van een afgestudeerde SSHN-bewoner.

As in je tatoeage

De laatste Jos Brink Productie. Zo omschreef de onlangs overleden showman zijn eigen begrafenis. Dat is typerend voor de moderne omgang met de dood, stelt Eric Venbrux, hoogleraar antropologie van de religie. Met subsidie van NWO onderzoekt hij hedendaagse doodrituelen. Vrijdag 21 september houdt hij zijn oratie.

Wat houdt je zo bezig in dat thema dood?

“Het is een thema dat me al heel lang fascineert. Het toont in een notendop wat mensen belangrijk vinden in het leven. De dood is universeel, maar de manier waarop mensen ermee omgaan is cultureel.”

Daar spreekt de antropoloog. Maar je bent hoogleraar bij de faculteit Religiewetenschappen, hoe zit dat?

“In de omgang met de dood speelt religie een grote rol. De dood, en vooral ook leven na de dood, staat centraal in elke wereldgodsdienst. In Nederland is het religieuze landschap aan het veranderen: zo’n 20 procent is traditioneel christelijk. Binnen onze nieuwe faculteit willen we juist ook aandacht besteden aan die andere 80 procent. Door te

kijken naar hedendaagse doodrituelen kun je nieuwe, persoonlijkere vormen van religiositeit blootleggen. De pastoor en de dominee zijn aan de kant gezet, nabestaanden onderhandelen nu met begrafenisondernemers over eigen rituelen.”

Kun je voorbeelden geven van zulke moderne rituelen?

“Nederland is in zijn omgang met de dood een van de meest exotische samenlevingen. Er gebeurt enorm veel. Toch zie je binnen die diversiteit aan ‘unieke uitvaarten’ nieuwe patronen ontstaan. Een algemene trend is de behoefte om de overledene dichterbij te halen en te houden. Rouwrituelen maken plaats voor dodenritten, waarbij het accent niet zozeer op het verdriet van de overlevenden ligt, maar op de

dode zelf, en op het contact van de overlevenden met die dode. Dat uit zich bijvoorbeeld in huisaltaartjes of in het verwerken van de as in diamanten, ornamenten of tatoeages. Zo is de dode altijd bij je. Je ziet het ook op kerkhoven: mensen die boodschappen in afgesloten flessen op grafstenen achterlaten of ouders die elke verjaardag cadeautjes op het graf van hun kind leggen.”

Kun je zeggen dat de dood meer aandacht krijgt?

“In zekere zin wel. Een sprekend voorbeeld zijn de monumentjes voor ongeboren kinderen. Werden deze vroeger doodgezwegen en in ongewijde grond onder de haag van het kerkhof weggemoffeld, tegenwoordig worden deze kinderen openlijk betreurd en begraven.”

De onlangs overleden Jos Brink regelde zijn begrafenis zelf en noemde het de laatste Jos Brink Productie. Wat zegt dat over de moderne samenleving?

“Dat is typerend. Tegenwoordig willen mensen steeds meer de regie over hun eigen dood en be-

In Mexico is het de gewoonte om met Al-lerzielen te picknicken op het kerkhof. / Foto: Paul van Laere

grafenis hebben. Zoals ze ook zelf willen bepalen hoe ze leven. Els Borst, de voormalige minister van Volksgezondheid, zei ooit: het leven is een project en als je klaar bent, is er de pil van Drion. Ook de dood wordt steeds meer een project. Mensen willen zelf bepalen hoe ze herinnerd worden en door wie. Ze nodigen alvast nabestaanden uit voor hun eigen crematie. Ze regelen dat na hun dood vanaf YouTube of Hyves nog berichten verstuurd worden. Er zijn al bedrijfjes die als onderdeel van de uitvaart filmpjes maken over het leven van de overledene, *Life on Tape* heet dat. Vaak met als laatste beeld een foto van de overledene die in de wolken of van het strand verdwijnt. Verder zie je dat begrafenis van bekende Nederlanders navolging krijgen. Applaudiseren bij uitvaarten, zoals bij de begrafenis van Pim Fortuyn gebeurde, wordt steeds meer gemeengoed. Een applaus als slot en bekroning van het leven.”/BR

Stamcellen uit tanden

Volwassen stamcellen kunnen gewonnen worden uit beenmerg, maar ook, en veel gemakkelijker, uit tanden. En uit die zogenaamde dentale pulpacellen is niet alleen nieuw 'tandachtig' weefsel te maken, maar ook zenuw- en vetweefsel en zelfs spierweefsel en kraakbeen. Dat blijkt uit onderzoek waarop Weibo Zhang promoveert.

Stamcellen zijn cellen die zich kunnen ontwikkelen tot verschillende soorten weefsel. Embryonale stamcellen zijn het meest flexibel: die kunnen in principe nog tot alle mogelijke soorten weefsel uitgroeien. Over het gebruik van deze cellen uit menselijke embryo's is echter veel discussie. Adulte stamcellen, uit het lichaam van volgroeide mensen, hebben minder, maar nog altijd voldoende interessante mogelijkheden. De standaardmethode om adulte stamcellen te winnen, is ze uit het beenmerg te halen. Maar dat is een voor de patiënt belastende procedure. Het kan ook anders: adulte stamcellen zijn namelijk ook te winnen uit onze tanden. Minder belastend,

en het gaat ook nog eens een stuk makkelijker, vertelt Frank Walboomers, docent parodontologie en biomaterialen aan de Radboud Universiteit. 'Inderdaad: melktandjes, maar ook getrokken verstandskiezen gooien we in de toekomst mogelijk niet meer weg. We slaan ze op in stikstof voor het geval we onze stamcellen nog eens kunnen gebruiken.' Walboomers is de copromotor van Weibo Zhang, een Chinese, intussen in Amerika werkzame onderzoekster die op 26 september aan de Radboud Universiteit promoveert op haar proefschrift *Stem cells derived from dental pulp and their application potential on tissue regeneration*.

Het is Walboomers en Weibo Zhang gelukt om uit dentale pulpacellen dentine te maken: het harde, botachtig weefsels waar tanden grotendeels uit bestaan. Dat ze ook kunnen uitgroeien tot spierweefsel en kraakbeen is een spectaculaire vondst, omdat spierweefsel en kraakbeen niet voorkomen in de omgeving waaruit je deze cellen haalt. Maar Walboomers tempert al te hooggespannen verwachtingen: 'Onze resultaten blijven stevig overeind op het niveau van de celkweek. In kleine proefdierstudies blijkt de toepassing van de stamcelweefsels niet eenvoudig. Het heeft nu dus nog niet zó veel zin om melktandjes te gaan opslaan.' Een mooi voorbeeld van wat wel gelukt is: "Bij een geit hebben we bewerkte pulpacellen in een gaatje in een tand ingebracht en dat herstellde zich vervolgens."/AvK

UMC wil niet wachten met kankervaccin

De gynaecologen van het UMC St Radboud willen niet langer wachten op het advies van de Gezondheidsraad over een vaccin tegen baarmoederhalskanker. Op 14 september opende het UMC een polikliniek om jonge vrouwen aan informatie over het vaccin te helpen.

Hoogleraar Leon Massuger van gynaecologische oncologie: "In sommige Europese landen zit het vaccin al in het Rijksvaccinatieprogramma. In Nederland duurt het veel te lang."

Al bijna driekwart jaar is een goed werkend vaccin op de markt dat jonge vrouwen immuun maakt voor het virus dat baarmoederhalskanker veroorzaakt. Ruim zeshonderd vrouwen per jaar lopen deze vorm van kanker op, van wie er tweehonderd overlijden. Terwijl in landen als Oostenrijk het vaccin al is opgenomen in het rijksvaccinatieprogramma, wacht Nederland nog op het advies van de Gezondheidsraad.

"De minister laat het afweten", vindt Massuger. "Inmiddels komen van huisartsen en anderen allerlei vragen op ons af." Om hieraan tegemoet te komen, opent het Nijmeegse UMC, als een van de eerste in Nederland, een speciaal spreekuur over het vaccin. "Als mensen het willen, zullen wij een inenting met het vaccin mogelijk maken." Zolang het vaccin nog niet in de rijksvaccinatie is opgenomen – de verwachting is dat dit in Nederland nog twee jaar gaat duren – zijn de kosten (400 euro) voor eigen rekening.

Het vaccin is bestemd voor vrouwen in de leeftijd van 11 tot 26 jaar. Massuger benadrukt dat het een

preventief middel is, dat met name zin heeft als meisjes nog niet seksueel actief zijn. Het gewraakte virus dat de kanker veroorzaakt, wordt in veruit de meeste gevallen overgedragen via seksueel contact. Massuger beklimt de barricades om zoveel mogelijk jonge vrouwen op het nieuwe spreekuur te wijzen. "Op het advies van de Gezondheidsraad gaan we niet langer wachten." Voor vrouwen ouder dan 26 jaar is er vooralsnog geen vaccin. In de internationale studies over de effectiviteit van het vaccin staan alleen gegevens over vrouwen tot 26 jaar. "Het is zeer goed mogelijk dat dit vaccin ook voor vrouwen op oudere leeftijd effectief is. Echter: daar is tot op heden nog geen bewijs voor. Ik denk zelf dat dat nog wel zal veranderen. Voorlopig kunnen dus alleen vrouwen tot 26 jaar gevaccineerd worden."/PvdB

Meer informatie: tel. 024- 3614788. Het speciale spreekuur is op vrijdagmiddag.

Het onbewuste

Het onbewuste is hot. De Duitse neurowetenschapper Gerd Gigerenzer geeft donderdag 27 september een lezing op het Max Planck Instituut vanwege het verschijnen van zijn boek *Van intuïtie naar inzicht, de intelligentie van het onbewuste*.

Een dag later, vrijdag de 28ste, organiseren LUX en de Radboud Universiteit de wetenschapsavond *Buiten Bewustzijn*. Met o.a. Ap Dijksterhuis hoogleraar sociale psychologie. Van hem verschijnt binnenkort ook een boek: *Het slimme onbewuste*.

Aanvang wetenschapsavond in LUX: 20.00 uur. Mariënborg 38-39. Entree: 5 euro.

Mobieltje en hersenen

Nijmeegse onderzoekers hebben een verband gevonden tussen veel mobiel bellen en hersenactiviteit. 'Mobieltje maakt je hersenen traag' kopten de kranten meteen.

Maar dat klinkt erger dan het is. Op de plek van het hoofd waar de mobiele telefoon tegenaan zit, lopen de elektrische signalen bij frequente bellers inderdaad een fractie langzamer, ontdekten de onderzoekers. 'Maar of dat in de praktijk van alledag invloed heeft op het dagelijkse leven en denken, is nog maar de vraag', zegt onderzoeker Gilles van Luijtelaar van de afdeling biologische psychologie. Hijzelf denkt eigenlijk van niet.

Vrouwelijke troubadours

Trobairitz waren de vrouwelijke tegenhangers van de troubadours, die in de twaalfde en dertiende eeuw werkten aan de hoven in het zuiden van Frankrijk. Trobaritz waren meestal vrouwen van adel.

Hannie Verhoosel deed onderzoek naar het Trobairitz-chanson. Volgens haar gaven de vrouwelijke troubadours een heel eigen draai aan de traditionele mannelijke lyriek. Ze promoveert 19 september. /MZ

Het gewraakte kunstwerk dat werd weggehaald bij tandheelkunde

Tussen kunst en porno

Begin september werd er een schilderij verwijderd uit een expositie bij tandheelkunde. “Expliciet seksuele handelingen passen niet in het tandheelkundegebouw”, aldus het clusterbestuur. Het is niet de eerste keer dat er een kunstexpositie op de campus gecensureerd wordt. Kunst op een universiteit lijkt een precare kwestie: waar ligt de grens tussen relevant en aanstootgevend?

Seks voor de ogen van jonge kinderen, mismaakte gezichten als gevolg van medische missers en een gewelddadige en pornografische fotocollage van Aziatische vrouwen. Dat alles is de afgelopen jaren te zien geweest op deze campus. En in alle gevallen was de mogelijkheid om het te zien

van zeer korte duur: respectievelijk op gezag van een clusterbestuur, een boze actie van medewerkers en het dringende advies van het universiteitsbestuur werden de kunstwerken verwijderd. Welke kunst kan wel en welke kunst kan niet tentoongesteld worden op een campus? En wie

heeft het recht dat te bepalen en ‘zo nodig’ te verwijderen? Volgens Willem Hooglugt, woordvoerder van de universiteit, is de enige verantwoordelijke de beheerder van de ruimte waar de kunst hangt, zoals de decaan of het faculteitsbestuur. “Dus als de beheerder van een ruimte klachten krijgt van gebruikers van die ruimte, maakt het bestuur een afweging.” En heeft het bestuur dus het recht om een kunstwerk weg te halen, zoals onlangs bij tandheelkunde gebeurde.

“Censuur”, vindt Niek Verschoor, de coördinator van de Arnhemse opleiding Vrije Kunst die bepaalt wie van zijn studenten mag exposeren bij tandheelkunde. “Binnen een artistieke context moet je de vrijheid hebben om dingen te laten zien.”

“Terecht”, vindt Hans Mulder, lid

van het clusterbestuur van tandheelkunde. “Expliciet seksuele handelingen passen niet op een plek waar studenten en patiënten komen. Het is de verantwoordelijkheid van ons als bestuur om richting te geven en het is aan ons om te beslissen wat wel of niet kan.” Met die preutsheid valt het verder wel mee, vindt Mulder: “Bloot is geen probleem, het gaat om de handeling die hier niet past. We hebben al eerder klachten gekregen over een kunstwerk waarop een huilend kind en een lichaam met een zweep te zien was, maar dat hebben we laten hangen. Omdat er niets gedaan werd.” Mulder oordeelt naar eigen zeggen niet als kunstkenner over de tentoongestelde kunst binnen zijn opleiding, maar als bestuurder die afweegt wat wel en niet kan. Het zijn op deze

universiteit de bestuurders die uiteindelijk beslissen over de grens tussen relevant en aanstootgevend, niet de kunstcommissies.

Er is één overkoepelende kunstcommissie, de Commissie Beeldende Kunst, op de universiteit, met per faculteit een afgezant. Daan Van Speybroeck is hier de coördinator van. Daarnaast zijn er nog afzonderlijke tentoonstellingscommissies binnen de universiteit, opererend in zowel faculteiten als instellingen als het ITS. Die groepen halen autonoom kunst in huis, buiten kunstcoördinator Daan Van Speybroeck om. Van Speybroeck: "Ik voel mij desondanks verantwoordelijk voor wat er aan kunst wordt tentoongesteld op de campus, al zit daar ook veel minderwaardig werk tussen. Als men een beroep op mij doet, zal ik adviseren of bemiddelen."

Louis Hoffman vroeg hem begin september een schilderij te komen bekijken. Hoffman is voorzitter van de tentoonstellingscommissie bij tandheelkunde. Daags nadat het clusterbestuur beval het schilderij van Marleen Vogels (zie foto pagina 10) te verwijderen, nodigde hij Van Speybroeck uit zijn visie op het kunstwerk te geven. Van Speybroeck: "Ik vond het een slecht schilderij. De slechtste van de hele expositie – Vogels had in totaal een stuk of acht werken hangen. Het zat knullig in elkaar. Maar het is natuurlijk vrij delicaat als je een kunstenaar uitnodigt te exposeren en vervolgens haar werk verwijdert. Ik vind het raar dat het bestuur op deze wijze ingegrepen heeft, dat het zo autoritair optreedt. Het is in zekere zin een vorm van censuur. Bovendien zijn de reclames waar je overal mee geconfronteerd wordt, veel schunniger. Kunstenaars zijn vaak bezig met het exploreren van grenzen. Welke rol wil je daar als universiteit in spelen? Seks is een grens. Aan de ene kant is er in onze maatschappij heel veel geoorloofd op dit gebied, aan de andere kant is er een maatschappelijke hypocrisie. Kunstenaars spelen met de behoefte daar iets mee te doen." Kunstenaar Marleen Vogels wilde met haar schilderij de erotische visualisering

In de zomer van 2003 hing bij filosofie en theologie een reeks schilderijen van Frank van der Weide (bovenste foto). Hij schilderde mensengezichten die mismaakt waren ten gevolge van medische missers. Van Speybroeck vond dat deze kunst uitstekend paste bij een universiteit: het gros van de studenten krijgt in de toekomst een maatschappelijk belangrijke functie. Het is goed dat zij zich realiseren dat ze juist daardoor ook een sociale verantwoordelijkheid hebben. Twee medewerkers deelden Van Speybroecks opvatting over relevantie niet en bedekten drie van de schilderijen met papier. Kunstenaar Van der Weide was woedend: "Mijn verzoek om de beplakking te verwijderen, werd genegeerd. Vervolgens stuurde ik een brief naar het universiteitsbestuur en kreeg als antwoord dat het intern afgehandeld zou worden. Maar er gebeurde nog altijd niets. Daarom heb ik het naar buiten gebracht: naar de pers. En zo liep het uit de hand: er ontstond een enorme crisis binnen de faculteit. Maar zoiets verwacht je toch niet op een universiteit? Het bizarre is dat precies dezelfde expositie al eerder op verschillende andere universiteiten te zien is geweest, zoals in Leiden."

Een ander incident vond plaats in het voorjaar van 2005, op de bètafaculteit. Een fotocollage van Maria Hurkens-Esprý (onderste foto) deed de gemoederen flink oplaaien. Een aantal klachten en een dringend advies van het college van bestuur deed de tentoonstellingscommissie van de bètafaculteit besluiten het kunstwerk te verwijderen. Daan Van Speybroeck was er indertijd niet bij betrokken, maar trekt onmiddellijk zijn neus op als hij een afdruk van de collage onder ogen krijgt. "Dit is een provocatie van de kunstenaar. Dit soort gewelddadigheid past niet bij een universiteit. Ik zou dit nooit geëxposeerd hebben. Ik koop en bekijk ook geen pornoboekjes. Dit past niet in mijn wereldbeeld. In een museum zou ik eraan voorbijlopen."

van deze samenleving aan de kaak stellen, vertelde ze op *Vox-log*: "Zonder het confronterende karakter van het doek komt de boodschap tegenwoordig niet meer over. Helaas is de boodschap ook nu niet overgekomen, want het bestuur kijkt kennelijk niet verder dan de seks."

Daan Van Speybroeck werd in mei dit jaar zelf geconfronteerd met de keuze: naakt op de campus of niet? "Ik wilde graag een tentoonstelling in de Aula van schilderijen van Nicolas Dings met daarop naakte, exotische vrouwen die geheel getatoeëerd waren met religieuze symbolen in Delfts blauw. Onder meer het christendom werd zo als juk, als brandmerk voorgesteld. Ik vond dat maatschappelijk relevant werk, zonder te moraliseren, dat past bij een universiteit. Maar mijn kunstcommissie vond naakt niet passen bij de prestigieuze uitstraling van de Aula." Hoogleraar Jos Koldewij, voorzitter van de commissie Beeldende Kunst, kan zich deze casus niet herinneren, maar loopt soms ook tegen de grenzen aan van wat kan en wat niet kan. "Aanstootgevende kunst kan best samengaan met relevante kunst. Maar dan moet er wel een context zijn waarin je zo'n verhaal kunt vertellen." En die is er niet (meer) op deze campus, sinds het verdwijnen van het volkenkundig museum. "Kunst heeft op deze universiteit een representatieve functie gekregen. Jammer. Ik ben er een voorstander van, nu de campus zo mooi opgepoetst is, ook kunst meer toe te laten." En dat kan dan ook met een mooi beeld van een naakte vrouw: "Als je maar in gedachte houdt dat niet elk confronterend beeld op iedere plek past." Past er überhaupt wel een confronterend beeld op deze campus? Koldewij: "Soms moet, wil of kan de kunstcommissie meer vrijheid opeisen. Maar wij hebben ons, net als met ons onderzoek en onderwijs, te houden aan hun spelregels. De kunstenaar mag die grens dan graag opzoeken of overschrijden, wij zijn er aan gebonden." x

Tekst: Anne Dohmen

A black and white photograph of Peter Hagoort, a man with glasses and a white shirt, sitting on a concrete ledge. He is looking directly at the camera. The background is a tall brick building with many windows, creating a strong sense of depth and perspective.

Peter Hagoort: 'Ik ben niet bang om een misser te maken'

Peter Hagoort (53) is directeur van het jarige FC Donderscentrum for Cognitive Neuro-imaging. Het centrum viert zijn eerste lustrum vrijdag 28 september met een open dag. Hagoort is daarnaast directeur van het Max Planck Instituut. "Ik kan me geen uitdagingen voorstellen die groter geweest zouden zijn."

7 uit 52

Een student of medewerker in het nieuws trekt zeven kaarten uit een set van 52, met vragen over leven en de universiteit. Directeur Peter Hagoort van het FC Donderscentrum trok de kaarten ♠8, ♦4, ♥6, ♠5, ♥V, ♣10, ♦10.

♠8 *Wat zoek je in je levenspartner?*
“Ik denk kameraadschap, een maatje. Een goede sparringpartner voor de dingen waar je mee bezig bent. Je leidt zo’n centrum en dan heb je wel eens problemen met deze of gene. Dan is het prettig als je een gesprekspartner hebt met wie je hierover van gedachten kunt wisselen. Wat ik verder belangrijk vind, is dat ze een goede moeder is voor mijn dochter. Maar ik praat met mijn echtgenote ook over hersenonderzoek. Niet in technische details, maar wel in grote lijnen. We hebben elkaar ontmoet op het Max Planck Instituut, waar we alle twee werkten als onderzoeker. Zij doet nu bij Letteren onderzoek naar gebarentaal. We hebben ook een gezamenlijk project. Over taal en gebaren en welke hersengebieden daarbij een rol spelen. Daar is een heel goede promovendus op het Donderscentrum mee bezig. Af en toe hebben we een meeting met z’n drieën en als er een paper geschreven moet worden, doen we dat gezamenlijk.”

♦4 *Ben je gelovig, spiritueel, religieus?*
“Nee. Maar ik ben wel gelovig opgevoed, gereformeerd om precies te zijn. Ik heb een calvinistische achtergrond. Ik denk dat mijn arbeidsethos calvinisten eigen is. Luiere is bij calvinisten geen geaccepteerde eigenschap. Op deze universiteit heb je al snel in de gaten wie er dezelfde achtergrond op nahoudt. Calvinisten onder elkaar zijn wat harder denk ik. Meer rechtdoorzee. Kijk maar naar de Anti-Revolutionaire Partij (ARP, tot 1980 de partij voor gele-

reformeerden, red.), die namen ook geen blad voor de mond. Ik houd wel van die directe benadering. Ik vind het plezierig als je elkaar zonder veel omhaal kunt vertellen waar het op staat – wel met respect natuurlijk. Zo kom je sneller tot oplossingen dan wanneer je elkaar via allerlei omgaande bewegingen benadert.”

♥6 *Wat is je meest dierbare bezit?*
“Mijn dochter natuurlijk, maar dat kun je eigenlijk geen bezit noemen. Ze is ruim 17 maanden en heet Lale, dat is Turks voor tulp. Mijn echtgenote komt uit Istanbul, vandaar. Een ander dierbaar bezit is mijn boekenverzameling. Voor iemand die vaak intellectueel bezig is, is dat toch de grondstof. Ik ben erg zuinig op m’n boeken. Als er ook maar één vouwtje in een boek zit, vind ik dat heel vervelend, dat doet pijn. Of het nu gaat om romans, boeken op het gebied van kunst, poëzieverzamelingen of wetenschappelijke literatuur, het is me allemaal even dierbaar. Ze staan nu door het hele huis, maar ik ben bezig een speciale boekenkast te laten maken. In mijn studeerkamer op zolder, want ik heb ze graag om me heen.”

♠5 *Wat bewonder je het meest in anderen?*
“Waar ik enorme bewondering voor heb, is als mensen heel enthousiast ergens over kunnen vertellen, al is het maar over een postzegelverzameling. En dat je als toehoorder door dat enthousiasme echt geboeid raakt door die postzegels, terwijl je daar nooit enige notie van hebt genomen. Dat vind ik knap. Verder bewonder ik natuurlijk mensen met grote intellectuele capaciteiten, zoals we er hier in het FC Donderscentrum veel hebben. En loyaliteit: mensen van wie je weet dat je op hen kunt rekenen.”

♥V *Wat was je grootste angstverring?*
“Die dateert van heel lang gele-

den. Ik was een kind van 7 of 8 jaar. We hadden een oude, kerkende zolder en ik was bang voor boeven op zolder. Mijn vader en moeder moesten altijd eerst naar boven om te kijken of er niemand was. Pas dan kon ik slapen. En ik word nu wel eens wakker na een nachtmerrie met een paniekgevoel: als Lale maar niets overkomt! Maar dat zijn alleen maar gedachteflitsen. Ik ben niet zo’n angstig persoon.

In mijn functie word je geacht elke dag ongeveer honderd beslissingen te nemen. Die kunnen nooit allemaal goed zijn. Je neemt ook wel eens foute beslissingen. Dat kan niet anders. Ik ben niet bang om af en toe een misser te maken. Anders mis je ook de kans om goede beslissingen te nemen.”
Kun je een voorbeeld geven van een misser?

“Er zijn mensen, onderzoekers, die ik graag hier gehad zou hebben, maar die niet zijn gekomen. Bijvoorbeeld omdat ze elders meer konden verdienen. Wij zijn tenslotte niet het enige herseninstituut in Europa. Jammer dat wij die onderzoekers niet kregen, maar *all part of the game.*”

♣10 *Wat is dé gemiste kans in je leven?*

“In zekere zin is het zo dat ik eigenlijk het gevoel heb dat mij alle kansen geboden zijn. Het opzetten van zo’n fantastisch centrum als het FC Donders en het directeurschap van het Max Planck Instituut zijn prachtige kansen. In die zin kan ik me geen gemiste kans voor de geest halen. Ik kan me geen uitdagingen voorstellen die groter geweest zouden zijn.”

Zijn er dingen bij het FC Donderscentrum die anders zijn gelopen dat je had gewild?

“Nee. Ik denk dat we het redelijk goed gedaan hebben. Waar ik vijf jaar geleden wakker van lag, is of we wel in staat zouden zijn om voldoende goede mensen aan te kunnen trekken. Uit uiteenlopende landen; want wil je meetellen

in het hersenonderzoek, dan moet je internationaal opereren. Het is beter gelukt dan ik had verwacht. Ik ben erg trots op de mensen die hier rondlopen. We hebben hersenonderzoekers uit 25 landen die wetenschappelijk vooraanstaand en zeer productief zijn.”
Voor welke uitdaging staan jullie nu?
“Toen we begonnen, waren we uniek in Nederland, vanwege onze voorzieningen, onze apparaten om hersenen te scannen. Maar er is veel bijgekomen. Andere universiteiten hebben nu ook MRI-scanners. Ik denk dat we ons opnieuw moeten definiëren: vastleggen waarin we ons gaan onderscheiden van de anderen, waarin wij uniek zijn. Dat is niet iets wat vaststaat. Dat moet je continue blijven monitoren.”

♦10 *Wat is de grootste ergernis die je tegenkomt op deze universiteit?*
“Ik ben niet zo’n politiek correct mens, dus als er grote ergernissen zouden zijn, dan zou ik die ook noemen. Toch overheerst het gevoel dat deze universiteit voor mij een zeer inspirerende omgeving is om in te werken. Ik werk hier met veel plezier en loyaliteit. Wat denk ik beter zou kunnen, en waar ik met het FC Donderscentrum tegenaan loop, is een gebrek aan ondersteuning voor onderzoekers die vanuit het buitenland hierheen komen. We denken wel dat we internationaal goed te boek staan, maar als het gaat om het aantrekken van buitenlandse onderzoekers hebben we nog een slag te slaan. Daarin ontbreekt het aan expertise hier op de universiteit. Wij moeten bijvoorbeeld voor veel geld een medewerker van Deloitte inhuren om te kijken hoe het zit met de pensioenregeling van een Duitse medewerker. Dat is omslachtig en zonde van het geld. Onze universiteit is wat dat betreft nog onvoldoende uitgerust.” x

*Tekst: Martine Zuidweg
Foto: Erik van 't Hullenaar*

Wiskundemeiden deel I

Schokke

Hoewel ze regelmatig worden aangezien voor pedagogiekmeisjes, begonnen Louenna, Lean, Fleur, Charlotte en Marleen twee weken geleden aan een studie wiskunde. Wat bezielt vijf frisse, jonge meiden om zich te storten in de wereld van het getal? Waarom ruilden zij een studie psychologie en de droom om tandarts te worden in voor een carrière als wiskundige? Komend studiejaar volgt *Vox* vijf wiskundemeiden op de voet.

Het terras van het Cultuurcafé staat op de allereerste dag van de introductie bomvol eerstejaars en mentoren. Een jongen van studentenvereniging Faunus loopt te leuren met flyers voor het introductiefest van zijn vereniging. Hij heeft twee aantrekkelijke brunettes in het vizier en probeert hen over te halen naar het feest te komen. “Wat studeren jullie trouwens?” vraagt hij, voor hij zijn campagne voort wil zetten. “Pedagogiek? Psychologie?” Wanneer de meiden wijzen op het gele bordje voor wiskunde, krijgt hij acuut de slappe lach. Dat gebeurt wel vaker, vertellen Fleur Visscher (20) en Charlotte Coulmans (18), net twee weken bezig met hun studie wiskunde. “We noemen dat het schok-effect”, zegt Charlotte met een Belgisch accent. “Mensen reage-

ren verrast, als ze horen dat wij wiskunde studeren. Ze snappen niet wat je erin ziet.” In een notendop is dit hét probleem waar wiskunde mee kampt: het heeft een stoffig imago, waardoor de nieuwe aanwas op de universiteiten jarenlang dramatisch laag was. Inmiddels lijkt het tij gekeerd, nemen studieaantallen jaar op jaar toe en lijkt wiskunde zelfs hip genoeg voor Lowlands (zie kader op pagina 17). Dit jaar zijn er maar liefst twaalf vrouwelijke eerstejaars, het hoogste aantal in minstens tien jaar. Toch blijft het lastig je klasgenoten en ouders uit te leggen waarom je je vijf jaar lang wilt bezighouden met wiskunde, ondervonden de eerstejaars in dit verhaal. De meest positieve reactie op Charlottes besluit wiskunde te studeren, kwam van haar

Wiskundigen laten van zich horen

Jarenlang dreigde wiskunde als vak op de middelbare school en op de universiteit stilletjes naar de achtergrond te verdwijnen. Wiskunde heette 'moeilijk' en 'saai' te zijn en werd alleen door echte bollebozen gekozen. Aanmeldingen voor een universitaire wiskundestudie kwamen maar mondjesmaat binnen. In 2003 gonsde het in Nijmegen zelfs rond dat wiskunde als aparte studie zou worden opgeheven. Anno 2007 lijkt dat onheil afgezworen. De aantallen eerstejaars zijn hier de afgelopen twee jaar op rij sterk toegenomen – van 10 nieuwe studenten in 2005, naar 19 in 2006 en 32 dit jaar. Wiskundigen laten op alle vlakken weer van zich horen. Ze bemoeien zich met het middelbare onderwijs: scholieren kunnen dit jaar kiezen voor een nieuw wiskundevak, wiskunde D, waarbij zij onder andere leren over wiskunde in de wetenschap. Je diploma halen met een onvoldoende voor wiskunde zit er ook al niet meer in. Als het aan de Onderwijsraad ligt krijgen havo- en vwo-scholieren met een onvoldoende voor wiskunde geen diploma, zo adviseerde de raad in september. Tot ver buiten school en universiteit laten wiskundigen hun geluid horen. Ze weten het Lowlandspubliek te prikkelen met colleges over mp^2 en halen met wiskundige ontdekkingen (denk aan het magisch vierkant) de nationale pers.

fffect

wiskundeleraar. “Ik was het eerste meisje van mijn school dat wiskunde ging studeren. Hij was dolenthousiast.” Klasgenoten reageren meestal met een ‘dat vak heb ik zo snel mogelijk laten vallen’, terwijl volwassenen het toch vooral ‘erg knap’ vinden. Bij Marleen Kock (18) werd daar zelfs aan toegevoegd ‘voor een meisje’.

De wiskundemeiden laten de opmerkingen laconiek van zich afglijden en storten zich met veel plezier op getallen, calculus en algebra. Fleur en Charlotte kenden elkaar al van de bijspijker-cursus wiskunde, waaraan zij afgelopen zomer op de universiteit meededen. Voor Fleur was het de laatste in een reeks bijspijker-vakken die ze heeft moeten volgen voor ze via de havo en een hbo-propedeuse psychologie aan

een universitaire wiskundestudie mocht beginnen. Charlotte dacht jarenlang dat ze tandarts zou worden, net als haar moeder, maar koos uiteindelijk voor wiskunde. “Het kwam door een profielwerkstuk dat ik maakte voor wiskunde”, zegt Charlotte. “Toen merkte ik hoe leuk het is: nadenken over een theorie of een derdegraadsvergelijking oplossen. Het is niet dat ik geniaal ben, het gaat gewoon om interesse. Psychologie of geschiedenis, daar lijkt me dan weer niks aan. Dat is zo eenvoudig allemaal. Naar problemen van andere mensen luisteren: saai! Ik ga liever nadenken.”

Punten voor de natuurkundejongens

Een dinsdagmiddag in september, 13.55 uur. Tijdens het college algebra zitten vijf van de twaalf

vrouwelijke eerstejaars wiskundestudenten bij elkaar, flesjes Sourcy en kleurige pennenbakjes uitgestald op de collegebanken. Op de tweede rij zit de Limburgse Marleen Kock tussen Fleur en Charlotte, achter hen voegen zich Lean Arts (18) en Louenna van Dijk (18). Ze kennen elkaar nu bijna vier weken. Met pen in de aanslag volgen ze alle vijf geconcentreerd het college lineaire algebra van docent Souvignon. Met een zwaar Duits accent brengt hij hen de beginselen van de lineaire algebra bij: “Het element in de i^{de} rij en de j^{de} kolom wordt met A_{ij} , vaak ook a_{ij} , genoteerd”, doceert hij, terwijl hij het bord vol kalkt met formules en matrixen. Louenna begint halverwege het college te draaien. “Zie jij nou wat ‘ie doet?’ vraagt ze op fluisterton aan haar buur-

man. Na afloop haalt ze haar schouders op. “Wiskunde A heb ik nooit gehad. Het gaat nogal snel. Hij legt het ook onduidelijk uit, met zijn rug naar het bord alsof hij voor zichzelf een som maakt.”

Een paar dagen later vertrekken de meiden na hun werkcollege naar Louenna’s studio aan de Hatertseweg, een krap eenkamer-appartement, dat ze deelt met twee dwergkonijntjes. Lean, Marleen en Fleur pakken de bus, maar doen er een uur over om bij Louenna te komen. “Wisten wij veel dat de bussen in Nijmegen twee richtingen oprijden”, zegt Fleur, als ze om kwart voor zeven eindelijk arriveren. Terwijl de meiden crashen op de bank en de kussens op de grond, trekt Louenna de voorgesneden prei en de balletjes gehakt uit de